

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed 1 złoty
w tekście 50 gr., za
tekstem 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a swię-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniej 1 zł.
Za zniżkę nie miejsca
doliczyć 25%

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Adres: ul. Teatralna
Telefon Redakcji
6.16.92, Administracji
6.14.97 Dyrekcja 6.28.80
Konta czekowe 304.247
P.K.O. Katowice

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz. Focha 26 (róg Sienkiewicza) tel. 13.78; BEDZIN, Malachowskiego 74; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królowej
Jadwig' (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELĄDZ, Miłowiecka N. 5 GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7.19.66

Na krwawym froncie hiszpańskim toczą się zacięte walki

MADRYT, 31. 12. Wczorajszy wie-
czorny komunikat Ministerstwa wojny
donosi: Na odcinku Aranjezu na po-
łudnie od Lagu zaatakowały wojska
rządowe pozycje powstańców, zadając
im poważne straty. Na tym samym od-
cinku wysadzono w powietrze składają-
cy się z 55 wagonów pociąg powstań-
czy, wiozący żołnierzy, materiał wojen-
ny i żywność.

Na odcinku Guadalajara zajęły woj-
ska rządowe miejscowość Atienza. Na
froncie madryckim panował spokój.

Po zajęciu przez wojska powstań-
cze miasta Bualance i gminy Caneto
władze cywilne przystąpiły do protoku-
larnego zbierania danych o gospodarce
komunistów w tych osiedlach.

Stwierdzono, że w Bualance roz-
strzelano 150 osób. Zamordowano 6
księży i 4 żołnierzy żandarmerii. W Ca-
neto zamordowano 39 osób, m. in. b.
deputowanego. Przed zajęciem Caneto
przez wojska gen. Franco komuniści
zamordowali oprócz wyżej wskazanych
39 osób, jeszcze 10 kobiet.

Na froncie aragońskim wojska pow-
stańcze przeszły do kontrataku. Na od-
cinkach Corbazan, Campilo nieprzyja-
ciel cofa się w dalszym ciągu, pozost-
awiając na placu boju licznych zabitych
jeńców i wiele materiału wojennego.

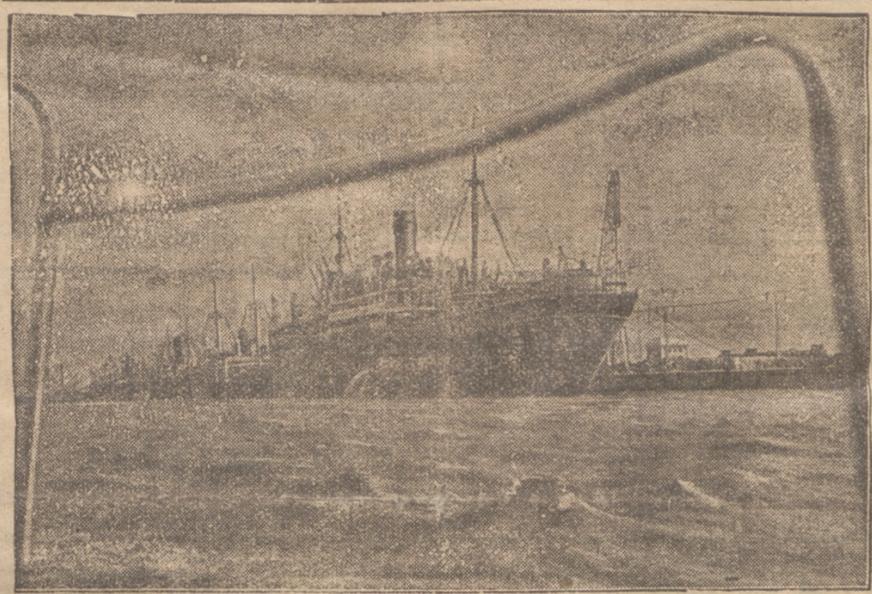
W okolicy Basuerero wojska rządo-
we zaatakowały pozycje powstańców.
Nieprzyjaciel, przypuszczony na nie-
wielką odległość do okopów i przyje-
ł.

silnym ogniem karabinów maszyno-
wych, poniósł wielkie straty.

SPRAWA NIEINTERWENCJI W HISPANII

BERLIN, 31. 12. Niemieckie Biuro
Informacyjne donosi w związku z ro-
kowaniami w sprawie nieinterwencji

Hiszpanii i oczekiwanej odpowiedzi
niemieckiej na ostatni krok rządu fran-
cuskiego i angielskiego, że ambasadoro-
wie Francji i W. Brytanii odbyli w
dniu 31 bm. rozmowy z ministrem v.
Neurathem.

Ostatnio do hiszpańskiego portu Alicante przybyło kilka okrętów Sowiet-
kich z materiałem wojennym dla wojsk rządowych.

PODZIĘKOWANIE.

JWPP. Dr. K. Suchodolskiemu an. J. Ficensowi, L. Wierzbickiemu za
szczęśliwe przeprowadzenie operacji i troskliwą opiekę w czasie mej choro-
by, oraz Siostrze M. Piatek, B. Woźniwie, Miedziejewskiej, M. Białów-
nie i Z. Judównie

składają serdeczne podziękowanie

ALFREDA FIGURÓWNA - ŚWIERCZYŃSKA
Z RODZINĄ.

Czy 1937 r. stanie się punktem zwrotnym w przesileniu gospodarczym Polski

WARSZAWA, 31. 12. Dnia 31 gru-
dnia 1936 r. w sali recepcyjnej Mini-
sterstwa Przemysłu i Handlu odbyło
się złożenie przez urzędników życzeń
noworocznych p. ministrowi Romano-
wi. W imieniu zebranych wiceminister
Sokołowski w dłuższym przemówieniu
zanalizował wyniki gospodarcze z roku
ubiegłego, zaznaczając, że rok ten moż-
na nazwać przełomowym z punktu wi-
dzenia kryzysu, gdyż zapoczątkował
on wyraźny zwrot w kierunku popra-
wy gospodarczej, wyrażając się m. in.
w wzroście produkcji, w ożywieniu
konsumpcji itp.

Wiceminister dał przy tym wyraz
przeświadczenia, że poprawa gospodar-
stwa będzie zjawiskiem stałym i, że rok
1937 może się stać punktem zwrotnym
w przesileniu gospodarczym, w którym
kryzys dozna ostatecznego załamania
się.

P. minister Roman, dziękując za ży-
czenia podkreślił w przemówieniu peł-
ną wiary w lepszą przyszłość gospo-
darczą Polski, że droga, którą należy
kroczyć nie może być ani czystym li-

beralizmem, ani też nie powinna iść
po linii przesadnego etatyzmu, który
nie odpowiada psychice polskiej zaró-
wno jak i potrzebom realnym naszego
życia gospodarczego.

Za najważniejsze wytyczne w po-
średniej drodze, jaką Polska winna
kroczyć, należy przyjąć hasło rzucene
przez Marszałka Smigłego - Rydza, a
mianowicie wzmoczenie potencjału o-
bronnego kraju i zapewnienie pracy,
jaknajwiększej ilości bezrobotnych.

Aresztowania obywateli niemieckich w Sowietach

BERLIN, 31. 12. PAT. Niemieckie
Biuro Informacyjne donosi z Moskwy
Trenner sportowy, obywatel niemiecki
Mayer, został aresztowany w Lenin-
gradzie w nocy z 29 na 30 grudnia.

Aresztowany na prowincji w prze-
dedniu świąt inż. niemiecki Metzger
został wraz z żoną przewieziony do
Moskwy.

ORDYNATOR SZPITALA GINEKOLOGICZNEGO

Dr. K. Suchodolski

powrócił
przyjmuje w chorobach kobiecych
od 5 — 7.
(według telefonicznego zapisu)
SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 6.
Tel. 61.420

Tajemnicze afery we Francji

PARYŻ, 31. 12. Rozeszła się pogło-
ska, jakoby w archiwum francuskiego
ministerstwa spraw zagranicznych zn-
knął w jakiś tajemniczy sposób doku-
ment wypowiedzenia przez Niemcy
wojny Francji w r. 1914. Równocześ-
nie miały zniknąć dokumenty, dotyczą-
ce afery szpiegowskiej Rosenfelda.

Na 10 lat więzienia SKAZANO CZANG SUE LIANGA.

LONDYN, 31. 12. PAT. Agencja
Reutera donosi z Nankinu: Sąd woj-
skowy skazał dziś Czang Sue Lianga
na 10 lat więzienia za porwanie Czang
Kai Szeka.

Jutro 1 stycznia Czang Sue Liang
będzie ułaskawiony.

Skazanie bliźniaczy NA ROK WIEZIENIA.

WARSZAWA, 31. 12. Sąd okręgo-
wy ogłosił dziś wyrok w procesie adw.
Józefa Littauera i redaktora odpo-
wiedzialnego czasopisma „Wolnomy-
ślic i Polski“ Józefa Wronskiego, któ-
ry to proces toczył się wczoraj.

Sąd uznał, że adw. Littauer z peł-
ną świadomością dopuścił się publicz-
nego bliźniactwa w przekładzie ksią-
żki „Tajemnica Jezusa“, drukowanej
w odcinkach w „Wolnomyślicielu Pol-
skim“ i skazał go na rok więzienia
bez zawieszenia kary. Redaktor odpo-
wiedzialny Wronski uzyskał wyrok
uniewinniający, ponieważ jako dru-
karz nie miał wpływu na treść pisma.

Poprawa zdrowia Ojca Sw

MIASTO WATYKAŃSKIE, 31. 12.
Stan zdrowia Ojca św. poprawił się
znacznie. Od trzech dni ustąpiły bóle
w nodze, gdyż skrżep w żyłę został a
sunięty i krew krąży znowu swobod-
nie. Niebezpieczeństwo komplikacji
wydaje się niemożliwym.

Dr. MED.
marek Schmiedel
choroby wewnętrzne, kobiece
i akuszeria
powrócił
Dąbrowa - Górnicza, Sobieskiego 31
Telefon 68.278.

Samobójstwa uczniów W STANISŁAWOWIE.

WARSZAWA, 31. 12. Z nakazy
władz szkolnych podjęte zostały do-
chodzenia w sprawie niezwykłych wy-
padków samobójstw, które zdarzyły
się na terenie Stanisławowa wśród uc-
zniów. W ciągu 1 tygodnia zanotowa-
no tam aż dwa wypadki, które
wstrząsnęły opinią publiczną.

W pierwszym wypadku uczeń spo-
liezkował nauczyciela i następnie ode-
brał sobie życie, w drugim, uczeń po-
pełnił samobójstwo po otrzymaniu
złe cenzury.

Obydwa wypadki będą przedmio-
tem skrupulatnych badań.

Udaremniona ucieczka WIEZNIENIA W CZELĄDZI.

Onegdaj po jednej z rozpraw na ko-
rytarzu gmachu sądowego w Czelandzi
znany włamywacz sosnowiecki, Jan
Podraza (ul. Obchód 4) rzucił się na
 eskortujących go policjantów i ucie-
kał zbiec.

Złodzieja zdolno zatrzymać i unie-
szkodliwić.

200 gr. cielęciny i 200 gr. ziemniaków, albo
555 gr. mleka pełnego — równa się

= 1 litr mleka chudego za 5 groszy

które zawiera: cukru 4.7%
białka 4%
soli 0.7%
tłuszczu 0.15%

Do nabycia w Spółdzielni Ziemiańskiej:

Sosnowiec, Sienkiewicza 1
Dąbrowa-Gór., 3-go Maja 18

KOBIETA W SOWIETACH

Zjazd żon oficerów czerwonej armii

Od dnia 20 do 25 grudnia obradował w Moskwie zjazd żon oficerów armii czerwonej. W zjeździe tym wzięło udział około 1500 delegatek ze wszystkich okręgów wojennych Z. S. S. R., jak również delegatki żon oficerów marynarki sowieckiej i floty powietrznej. Rząd sowiecki i partia komunistyczna przywiązywały wielkie znaczenie do organizacji kobiet, związanych przez swych mężów z armią czerwoną. To też wybitniejsi członkowie rządu sowieckiego ze Stalinem na czele uważnie przysłuchiwali się obradom kongresu a marszałek Woroszyłow wygłosił dłuższe przemówienie, w którym nawoływał do wytrwałej pracy i patriotyzmu sowieckiego uczestniczki zjazdu. Oczywiście, według utartego już w Sowietach zwyczaj, większa część obrad poświęcona była manifestacyjnym wystąpieniom poszczególnych delegatek na cześć Stalina, któremu złożono w darze najrozmaitsze przedmioty. Żony oficerów armii czerwonej w Azji Środkowej podarowały Stalinowi tkane kilimy, przedstawiające rozmaite epizody walki domowej w Turkiestanie. Żony oficerów sowieckich z Ukrainy podarowały Stalinowi haftowane koszule ukraińskie, przeznaczone dla niego oraz dla jego córki Swietłany i syna. Delegatki żon oficerów marynarki złożyły w darze model okrętu wojennego a żony oficerów czerwonych z Dalekiego Wschodu — artystycznie wykonane tank symbolizujące pogotowie bojowe nad Oceanem Spokojnym.

Wśród uroczystych powitań i manifestacyjnych owacji na cześć Stalina jednakowoż nie uszło uwagi, iż najwazniejszym przedmiotem obrad była sprawa militaryzacji kobiet i planowe przygotowania kobiet na wypadek wojny. Wychodząc z założenia, że zarząd pochodzenia klasowego ogranicza możliwości mobilizacyjne i że głównym rezerwuarem materiału ludzkiego w razie wojny jest proletariat przemysłowy, gdyż inne warstwy ludności nie są pewne pod względem politycznym — zjazd uchwalił rezolucję o konieczności usilnej pracy w kierunku przygotowania kobiet sowieckich do zastąpienia wykwalifikowanych robotników, zwłaszcza w ciężkim przemyśle w razie gdyby ci robotnicy powołani byli pod broń. Z drugiej strony postanowiono rozszerzyć pracę ściśle woj-

skową wśród kobiet a kierowniczkami jej pracy muszą być w pierwszym rzędzie żony oficerów czerwonych.

Wyszkolenie wojskowe kobiet we wszystkich dziedzinach techniki wojennej ma objąć pół miliona kobiet. Już dzisiaj cały zastęp kobiet wyszkolono na lotniczkę, sanitariuszkę, na instruktorki obrony przeciwlotniczej i chemicznej. 10.000 żon oficerów sowieckich posiada symboliczne odznaczenie GTO (Gotow k trudu i obo-

nie). W ten sposób żony oficerów czerwonych stanowią mają kadre czerwonego wojska kobiecego, które odegra swoją rolę na wyjątek wojny. Nie brak było na zjeździe kobiecym w Moskwie groźnych oświadczeń pod adresem państw kapitalistycznych, które padły z ust przedstawicielek słabej płci. Amazonki sowieckie zapowiadają, iż będą walczyć o komunizm i o rewolucję światową nie gorzej od ich mężów.

Najlepsze życzenia Noworoczne Szanownym moim Klientom przesyła

SKŁAD MATERIAŁÓW APTECZNYCH
„HYGEA“
Dąbrowa Górnicza, Sobieskiego 7.

Z Okazji Nowego Roku 1937 przesyła serdeczne
Życzenia Sz. Klienteli Sosnowca i Będzina

Firma:

W. CYPLIŃSKI

Noworoczne Życzenia Szanownej Klienteli składa firma

„ST. ŚWIĘCKI“
Drukarnia, Introligatornia
oraz Skład Mat. Piśmiennych i rysunkowych
w Dąbrowie Górniczej.

Coraz szersze kręgi aktywności szpiegowskiej we Francji

Afera urzędniczej francuskiego M. S. Z. Linderowej i Rosenfelda zatacza coraz szersze kręgi.

Policeja aresztowała przyjaciół Rosenfelda, niejakiego Samuela Fradkila i Pawła Szapiro. Jak twierdzi „Le Journal“ Rosenfeld i Fradkili wchodzili w skład międzynarodowej bandy, działającej w różnych państwach, m. in. i w Holandii. Do współników Rosenfelda należał także pewna szwedzka hrabina oraz pewien książę turecki, oznaczony inicjałami O. H.

Banda wykradła najcenniejsze na rzecz armii obrony wojennej Francji. M. in. łupem jej miały się stać olbrzymie reflektory (projekty) o średnicy 110—130 cm. Wspaniałe te maszyny, których wyprodukowanie kosztowało setki tysięcy franków, posiadały urzą-

dzenie, dzięki któremu aparat chwytając w obręb swego światła lecący aeroplan wroga notował jednocześnie dane, uwzględniając szybkość i kierunek lotu, które pozwalały kierować nieomylnie strzałami armatnie w stronę samolotu.

Poza tym drogą przekupstwa zakupiła banda 4 tysiące masek gazowych, które posiadały specjalne urządzenia, pozwalające przetrwać 10 godzin w miejscu zagazowanym. Maski te były strzeżone pilnie przed wywiadami państw obcych i nie znajdowały się w handlu.

Z dziwną łatwością jednak dostały się w ręce Rosenfelda. Jednocześnie prowadzono rokowania o sprzedaż 11 maszyn produkujących te maski, które to maszyny znajdują się na terenie Francji w bardzo niewielkiej ilości.

Serdeczne Życzenia Noworoczne składa Sz. Swym Klientom

WĘDLINIARNIA
STEFAN NIZIURSKI
Dąbrowa Gór., Sobieskiego 27

Życzenia Noworoczne Szanownej Klienteli przesyła
ZAKŁAD KRAWIECKI
oraz
Kolektura Loterii Państwowej
WŁ. OLEJARCZYK
Dąbrowa Gór., 3-go Maja 18.

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Będzińskiego w Będzinie, ul. Sączskiego Nr 12

ORAZ JEJ ODDZIAŁY W CZELADZI I DĄBROWIE GÓRNICZEJ
przyjmuje wkłady oszczędnościowe na oprocentowanie, otwiera rachunki czkowe, udziela pożyczek wekslowych, hipotecznych i pod zastaw papierów wartościowych, nabywa, sprzedaje i przyjmuje na przechowanie papiery procentowe, zaświadczenia przekazów, inkasuje weksle i dokumenty oraz wykonuje inne czynności bankowe.

Tajemnica wkładów ustawowo zastrzeżona. Wkłady na książeczki oszczędnościowe K. K. O. do sumy Zł. 2.500.— wolne są od egzekucji.

Mamusiu!

Już czas! prosimy tranu ale tylko dobrego! Oryginalny świeży, witaminowy tran leczniczy. Emulsję tranowa, Sanarol oraz inne odżywki dla dzieci i dorosłych

POLECA

SKŁAD MATERIAŁÓW
APTECZNYCH I FARB

M. Jagiełłowicz i S-ka
SOSNOWIEC, 3-GO MAJA 7.

Z KRAJU

UNIWEERSYTEIOWI WILEŃ. GROZI CAŁOROCZNE ZAMKNIĘCIE.

We środę 30 bm. rektor USR prof. Jakowicki przyjął delegatów polskiej młodzieży akademickiej w sprawie ewent. otwarcia uniwersytetu od 4 stycznia.

Rektor Jakowicki zakomunikował delegacji młodzieży, że senat i rektor postanowili ewent. nie cofnąć się przed zamknięciem uniwersytetu na cały rok, o ile miałyby się powtórzyć zajścia listopadowe.

WSTRASAJĄCA ZBRÓDZIA POD WOLKOWYSKIEM.

Miasteczko Świsłocz pod Wołkowyskiem było widowiskiem wstrząsającej tragedii.

Do miasteczka tego przyjechał autobusem 26-letni Motel Zajac, zatrudniony jako robotnik tkacki w jednej z fabryk sukna w Michałowie pod Białymstokiem. Zajac wstąpił do mieszkania swej narzeczonej, 18-letniej Chany Olsienickiej. — Po krótkiej rozmowie pomiędzy nimi Zajac chwycił noż i wbił go swej narzeczonej w serce, kładąc ją trupem na miejscu. Następnie tym samym nożem sam zadał sobie śmiertelny cios. Kiedy po chwili do mieszkania wrócili rodzice Olsienickiej, znaleźli na podłodze dwa trupy w kałuży krwi.

SKUTKI NAWALNICY NA HELU.

Po przejściu nawałnicy burzowej nad morzem polskim stwierdzono, że najbar dziej niecierpiał brzegi półwyspu hełskiego pod Jastarnią, gdzie morze zabrało wydmy na szerokość od 4 do 7 metr. Ucierpiał również brzeg półwyspu hełskiego pod Wielką Wsią, gdzie woda na przeszczerzeni kilkudziesięciu metrów podmyła plażę i wydmy. Urząd morski podjął na tychmiast prace nad umocnieniem zagrożonych odcinków brzegów.

TRAGEDIA NIELETNIEGO PODPALACZA.

We wsi Pietrusy, gm. Olszanka, pow. średleckiego w zabudowaniach Michała Wolskiego wybuchł pożar, który zniszczył całkowicie stodołę i obórę oraz narzędzia rolnicze i gospodarskie.

Pożar spowodował syn Wolskiego 12-letni Ewaryst, który z namowy Stanisława Szeremety rzucił na strzechę stodoły zapalony „zimny ogień“ Mały Wolski na tychmiast po wnieceniu pożaru z obawy kary przed rodzicami zbiegł.

Na drugi dzień na polu wsi Szawły znaleziono na drzewie wiszące zwłoki Ewarysta Wolskiego.

SAMOSAD WIEŚNIAKÓW NAD ZŁODZIEJEM.

Niezwykły wypadek krwawego linczu miał miejsce we wsi Bielewice pod Piotrkowem, gdzie do jednej z chałup zakradł się złodziej, Marcin Feliksiak i tu zebrał w węzełek różne drobne przedmioty, po czym rzucił się do ucieczki.

Gospodarz, Roman Kiuszczyński, puścił się w pogoń za złodziejem i mimo, iż ten biegł rekordowo, zdolał dogonić go, zwabiając swymi okrzykami sąsiadów. Wjeźniacy, schwytawszy złodzieja, postanowili dokonać nad nim samosądu widłami. Przyniesiono narzędzia tortur i tak skatowano nieszczęśliwego, że przytyła policja zastała strzęp półmartwego ciała.

Najlepsze Życzenia Noworoczne Szanownej Klienteli przesyła

ROMAN RUDZKI

Mag. Galanteryjno - Białawy
Dąbrowa Gór., Sobieskiego 29
Mag. „Nowoczesny“, Będzin,
Koflataja 43.

NA PROGU ROKU 1937

Nowy Rok jest dniem porachunków z przeszłością i układania planów na przyszłość. Zarówno człowiek w stosunku do swego jednostkowego życia, jak i całe narody w chleba swoich zadań dziejowych, gdy z kalendarza opada ostatnia jego kartka, a rodzi się czas nowy, nienaruszony twardą pięścią rzeczywistości, odczuwają potrzebę wnikania w kierunek przeznaczeń. Chwila bowiem jest osłodząca swoich przeznaczeń. Chwila bowiem jest osłabiająca.

Wśród przeznaczeń, do których jakoby powołana jest Polska w swym życiu wewnętrznym, wymieniana jest często zbliżająca się pono konieczność stożenia walki między wyznawcami radykalizmu lewicowego a głosicielami hasel faszystowskich. Przykład Hiszpanii bynajmniej nie działa ochładzająco na wojownicze temperamenty. Z dziwnym uporem i zaciekłością mówi się i pisze po krainie prawej i lewej stronie społecznej, że musi dojść do decydującej rozgrywki, że jakaś wielka burza dziejowa jest nieunikniona.

Wśród wielu nieszczęść, jakie mogą trapić narody, największym bez wątpienia nieszczęściem jest wojna domowa. Kiedy obcy najeźdźca przekracza granicę państwa, wojna z nim nie może nikim budzić wątpliwości, ale gdy z gronem w ręku występuje swój przeciw swemu, to prócz grozy zewnętrznych form wojny i zniszczenia, czyni obrzynie spustoszenia w sercach i umysłach ludzkich rozterka wewnętrzną. Obok zwycięstw czy klęsk gen. Franco lub rządu madryckiego, istnieje jeszcze trzecia najważniejsza sprawa — tragedia hiszpanów, którzy nie mogli, choć może szersze horyzonty znaleźć punkty pogodzenia dwóch sprzecznych żywiołów i teraz z przerażeniem patrzą na ruinę swego kraju.

Tragedia ta w Polsce sięgnęłaby teżporównania głębiej, niż na południowym krańcu Europy, na półwyspie Iberyjskim, gdzie osiadłe narody nie są zagrożone najazdem najbliższych sąsiadów.

Zbyteczną jest rzeczą uprzytamniać nie czytelnikowi, jakich to sąsiadów mamy na wschodzie i zachodzie. Nie trzeba też przypominać nauki, płynącej z historii. Znamy to wszystko na pamięć i, zdawałoby się, że w warunkach polskich nie będzie miejsca na

lekomyślnie nawoływanie do walk, jak to się dziś mówi, „religijny”. Tymczasem konstatujemy przejawy myśli bardzo odmiennych od tych, które powinnyby trwale towarzyszyć wszelkim naszym poczynaniom społecznym. Jest to zjawisko i smutne i godne najsurowszego potępienia, choć ono wypływało z pobudek najbardziej patriotycznych.

Polska wewnętrznych swoich spraw nie może stawiać na ostrzu noża i pozwolić sobie na niszczenie kraj zmaganie się dwóch frontów, które wprawda istnieją, ale bynajmniej nie wykluczają istnienia trzeciego frontu, i dodaj że najliczniejszego: frontu równowagi w ocenianiu zjawisk politycznych, frontu złożenia własnej doktry

ny na ołtarzu dobra publicznego, frontu oczekiwania punktów stycznych, zamiast wyolbrzymiania rozbieżności.

Nigdy jeszcze żadna wojna domowa nie była zwycięską dla tej lub innej strony. Wojny domowe wszyscy jej uczestnicy przegrywają, bo cóż z tego, że przeciwnik padnie w walce, gdy dom, o który się bój toczył, leży w gruzach. Obydwa obozy pozostawiają nie są dachu nad głową.

Rozważania powyższe wydają się nam być pożyteczne w dniu, w którym rozpoczyna się rok nowo niewiadoma, nowy szereg dni, których wspólną nazwę: Rok 1937.

Bodajby minął w pokoju i dobrobycie.
K. Cweterk.

NOWY ROK

i co o nim wiedzieć należy

W tradycji kościelnej Nowy Rok jest oktawą narodzenia Chrystusa i dniem dopełnionego nad Nim obrządku obrzezania. Został on dlatego poświęcony do szeregu dni świętych Pierwszą wzmiankę o tym święcie spotykamy już w VI wieku, ale jest przypuszczenie, że to święto powstało już dużo wcześniej.

Powstało ono w tym jeszcze czasie, gdy obok chrześcijaństwa istniało pogaństwo, które w dzień ten urządzało obchody ku czci bożka Janusa, połączone z bankietami i igrzyskami, w których kryło się dużo niemoralności.

Dawni Rzymianie w dniu 1 stycznia zaczynając rok nowy (calendae Januarii) składali sobie życzenia pomyślności, wystawiali na całą noc stoły, obciążone potrawami, jako ofiarę przyszłej pomyślności. Odwiedzali się też wzajemnie i składali sobie upominki. Obchody te były połączone z rozmaitymi zabobonami, jak np.

ognia w dzień nikomu ze swego domu brać nie pozwolono

i wiele innych. Część tych obchodów pozostała wśród ludu i stał to pocho dzi zwyczaj, że w dzień ten składamy sobie życzenia szczęśliwie dobiegającego roku i pomyślności na rok nowy.

Nie zawsze jednak Nowy Rok obchodzono dnia 1 stycznia. Był okres

ze pod tym względem panowały w całej Europie chaotyczne stosunki. W wielu krajach jak w Anglii, Francji i Niemczech przez długi czas

obchodzono dzień 25 marca, jako Nowy Rok.

Gdzieś dziej znów święcono go dnia 24 września, ponieważ był to pierwszy dzień po jesiennym zrównaniu dnia z nocą.

Dopiero około r. 1600 prawie w całej Europie zwyciężyło zapatrywanie, że Nowy Rok należy obchodzić 1 stycznia, z wyjątkiem Anglii, gdzie uroczywie rozpoczyna rok dnia 35 marca, aż do roku 1752. A z pewnością upłynię jeszcze dużo wody, zanim wszyscy ludzie na kuli ziemskiej pogodzą się, kiedy właściwie zaczyna się Nowy Rok.

Nawet, jeżeli się to kiedyś stanie w dalekiej przyszłości, pozostanie jeszcze fizyczna niemożliwość obchodzenia Nowego Roku równocześnie na całym świecie.

Trzeba bowiem 24 godzin, zanim Nowy Rok obejdzie całą kulę ziemską, a to z tej prostej i naturalnej przyczyny, że ziemia potrzebuje 24 godzin, aby się raz obrócić dookoła swej osi. W dniu 1 stycznia więc co godzinę w innym miejscu na kuli ziemskiej obchodzi się Nowy Rok.

Ustawa o uboju rytualnym

wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Dnia 1 stycznia 1937 r. wchodzi w życie bez jakiegokolwiek odroczeń wszystkie przepisy ustawy z dnia 17.IV.1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach, oraz postanowienia wykonawcze. Należy przypomnieć że są tylko dwa bezpośrednie cele tej ustawy:

wprowadzenie humanitarnych metod uboju w obrębie rzeźni oraz ograniczenie uboju rytualnego do faktycznych potrzeb ludności religijnie zainteresowanych.

Nie należy ustawić tej przypisywać celów zbyt szerokiej, jak np. uzdrowienie całego rynku mięsnego i t. p., albowiem ani jej treść, ani delegacje wykonawcze, które uzyskał rząd, nie dotyczą szerszych zagadnień rynku mięsnego.

Aby wymienione cele ustawy osiągnąć — upoważnione resorty wydały w sierpniu, wrześniu i grudniu b. r. szereg rozporządzeń i instrukcyj wykonawczych. Ustalono, jakie mają być pomieszczenia uboju, urządzenia rzeźni oraz jakie narzędzia mogą być używane przy uboju. Ustalono, jakie osoby mogą dokonywać uboju, a które mogą być obecne przy uboju. Dość szczegółowo określono sposoby doprowadzenia zwierząt do miejsca uboju, metody unieruchomienia ich, wprowadzono jako zasadę

pozbawianie zwierząt przytomności przed ubojem,

aby uniknąć można wszelkich cierpień, oraz określono metody pozbawiania przytomności. Postanowienia wykonawcze regulują poza tym sprawę oprawiania zwierząt oraz oczyszczania miejsc uboju, tak, aby we wszystkich fragmentach czynności w obrębie rzeźni — humanitarna strona była uwzględniona.

Ograniczenie uboju rytualnego było najtrudniejszym problemem ustawy, zwłaszcza, że ustawa nie daje podstaw prawnych do działania środkami pośrednimi, np. przez zróżniczkowanie obciążeń uboju na rzecz skarbu państwa. Wobec powyższego ograniczenie to musi być wykonane w drodze administracyjnej.

Władze wykonawcze wybrały w tym celu trzy jednoczesne drogi: Aby uniknąć wiązania konsumcji religijnej z normalnym rynkiem mięsnym, co działało się dotąd, oraz umożliwić kontyngentowanie uboju rytualnego, należało przede wszystkim wyodrębnić obrót dla celów religijnych.

W tym celu wyznaczono miejsca, rzeźnie i czas, w których ubój rytualny może się odbywać, wprowadzono zasady koncesjonowania miejsc sprzedaży, zabroniono wystawiania na

sprzedaż w tych miejscach mięsa nie pochodzącego z uboju rytualnego. oraz zakazano łączenia w ręku jednej osoby handlu mięsem rytualnym i nierytualnym.

Za drugi, niezbędny warunek powodzenia reglamentacji uboju rytualnego, uznano konieczność likwidacji specjalnego rynku mięsa rytualnego,

łącznie z jego systemem obrotów lokalnych, przystosowanych do potrzeb miejscowych. W tym celu ustalono zasadę, że pozwolenia otrzymają wyłącznie posiadacze koncesjonowanych miejsc sprzedaży na ubój w najbliższej rzeźni, że świadectwo weterynaryjne dla wywozu wewnętrznego będzie wystawiane tylko wówczas, jeżeli koncesjonowane miejsce sprzedaży znajduje się poza obwodem urzędowego badania; poza tym wprowadzono

zakaz odstępowania pozwoleń na ubój rytualny innym osobom.

Dopiero w ramach wymienionych wyżej warunków uboju i obrotu, wprowadzono kontyngentowanie ilości zwierząt, przeznaczonych do uboju rytualnego. Należy przypomnieć, że wyznaczanie tych ilości należy do uprawnień wojewódzkich władz administracji ogólnej, a tylko kryterium tych czynności jest wspólne.

Z NOWYM ROKIEM

przypomniemy, że

**POWSZECHNY
ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
WZAJEMNYCH**

(Rok założ. 1803)

oprócz

przymusowego ubezpieczenia
budowli od ognia

prowadzi

działy umowne

i na zasadzie dobrowolnych zgłoszeń klientów

ubezpiecza

przy najniższej kalkulacji

i solidnej likwidacji szkód

od ognia

gradobicia

kradzieży z włamaniem i rabunku

odpowiedzialności cywilnej

następstw nieszczęśliwych wypadków

uszkodzeń samochodów (auto-casco)

Informacje i zgłoszenia: Oddziały UMOWNYCH Ubezpieczeń przy Inspektoratach Wojewódzkich P.Z.U.W., Inspektorzy powiatowi (w każdym mieście) oraz placówki agencyjne.

Serdeczne Życzenia Noworoczne składa Sz. Klientom

TADEUSZ MOLIČKI

SKŁAD WEDLIN

Dąbrowa Gór., 3-go Maja 2.

Serdeczne Życzenia z okazji NOWEGO ROKU 1937 Sz. Klienteli Miejscowej i Zamiejscowej składa

MICHALINA MARZEC

Sklep Galanteryjny

Sosnowiec, 3-go Maja 23.

Meble

najkorzystniej kupisz w nowootwartym fabrycznym składzie chrześcijańskiej firmy

„Spójnia“

Spółdzielnia z ogr. odp.

SOSNOWIEC ul. 3-go MAJA 25,

albo w zakładach tejże firmy

w BĘDZINIE, ul. Narutowicza 8,

telef. 71847.

Koncesjonowane Kursy

Kroju, Szycia

A. ŚMIGIELSKIEJ

rozpoczyna kurs

Sosnowiec, Al. Mireckiego 11.

Telef. 62.942.

Problemy dnia

„Torpeda“ i „Kurjer Zachodni“

Za kulis wydawnictw prasowych w Zagłębiu

W ub. wtorek w rubryce „Drzazgi“ poruszyliśmy drażliwy temat udziału redaktora i współdzierżawcy „Kurjera Zachodniego“ p. Arnolda w „Współczesnej Drukarni Wydawniczej“, która jest i akładeką „Torpedy“, pisma brukowego. Do wystąpienia tego zniweleni byliśmy bardzo niewłaściwym ujęciem przez „Torpedę“ wrażeń z milionowym świąt Bożego Narodzenia. Do pólki „Torpeda“ wściekle atakowała przemysłowców, choć wśród swych wórców miała p. Arnolda, którego przemysłowcy darzyli zaufaniem — milczeliśmy, zabawa bowiem była nie byle jaka. Gdy jednak „Torpeda“ pozwoliła sobie zakpić ze świąt, wyjąłiśmy bez obłonek stosunek do niej p. Arnolda, redaktora dziennika, uważanego za katolicki, by raz nareszcie wyjaśniła się ta bardzo niejasna sytuacja. Niestety, mimo upływu paru dni, społeczeństwo zagłębiowskie, które bardzo zainteresowało się tą naprawdę niezwykłą sprawą, dotychczas żadnego ze strony zainteresowanej zażyczenia nie otrzymało. Takiego zażyczenia zresztą być nie może, bo napisaliśmy prawdę.

Nie była to zresztą żadna rewelacja, a raczej już bowiem przebakowano o tym w prasie, choć tej części społeczeństwa zagłębiowskiego, która trwa

jeszcze przy obecnym „Kurjerze Zachodnim“ trudno było uwierzyć, aby mógł ktoś pouczając w tym piśmie o potrzebie walki w imię wielkiej narodowej Polski, jednocześnie tworzyć „Torpedę“, z całostronicową „Nierządnicą na tronie“.

Specjalnością „Torpedy“, jak wiadomo, było atakowanie przemysłowców. Gdy „Kurjer Zachodni“ przeciwstawiał się 6-cio godzinnemu dniowi pracy, to „Torpeda“ wskazywała, że jest to jedyny sposób na zmniejszenie bezrobocia, gdy „Torpeda“ przydochlebiała się socjalistycznemu C. Z. G., to „Kurjer Zachodni“ zachwał „Polską Pracę“, gdy w „Kurjerze Zachodnim“ była mowa o zwyciężkim pochodzie wojsk narodowych gen. Franco, to napewno równocześnie w „Torpedzie“ głoiono bohaterką obronę Madrytu.

Ktokolwiek czyta te słowa: narodowiec, sanator, czy socjalista, jeżeli ma wycucie moralności publicznej, przecież wzdrznie się i znajdzie dostatecznie dosadne określenie na tego rodzaju postępowanie.

Pań red. Arnold oświadczał już pułicznie, że nie ma wpływu na redagowanie „Torpedy“. Byłoby to bardzo

smutne, że człowiek na odpowiedzialnym stanowisku społecznym nie zastrzegł sobie takiego wpływu, a jeżeli nie można go było uzyskać, był czas na to, by się z „Torpedy“ usunąć, po zostawiając ją i jej powieść „Nierządnicą na tronie“ dalszemu ich losowi.

Jak we wtorek, tak i dziś podkreślamy ogólnie - społeczne znaczenie tej bolesnej sprawy, bo społeczeństwo bez względu na jego sympatie polityczne nie może być obojętne, kto i w jaki sposób kształtuje jego opinię. Społeczeństwo musi wiedzieć, jakie podbki kierują ludźmi, którzy, z jednej strony podnoszą różnorodne zaślugi przemysłowców, z drugiej przyczynają się do powstania placówek, mającej za cel jakoby obronę „świata pracy“ i odżegnywanie tychże przemysłowców od czci i wiary.

W niniejszym artykule nie wyczerpaliśmy tej ze wszechmiar interesującej Zagłębie sprawy. Ma ona jeszcze nie mało swoich dość mrocznych zakamarków, sądzimy jednak, że powyższe naświetlenie pewnych zjawisk w naszym zagłębiowskim życiu społecznym dostatecznie zorientuje w sytuacji tych, którzy chcą być zorientowani.

DRZAZGI.

Radiostacja w Zagłębiu?

Dochodzą nas słuchy, że w Zagłębiu ma powstać nowa wielka radiostacja. Według naszych informacji powstałaby ona w okolicach Zawiercia.

Bodajby pogłoska ta stała się corychlej prawdą, bo Zagłębie zasługuje na to, by nie być ciągle Kopeiuszkiem.

Przy głośniku

WSPOMNIENIA Z DAWNYCH LAT.

W dniu Nowego Roku robimy zazwyczaj jakby bilans ubiegłych miesięcy i lat. Przed naszymi oczyma przesuwa się wszystko wesołe i smutne, cośmy w ostatnich czasach przeżywali. Takim bilansem — ale wesołym — będzie muzyczna audycja pt. „Wspomnienia z dawnych lat“ wielkie potpourri muzyczne rozmaitego rodzaju utworów rozrywkowych. Jako wykopawcy wystąpią: zwiększona orkiestra T. Seredyńskiego oraz soliści: Gizela Rohatynierowa (sopran), i Rudolf Kula (tenor). Audycja ta która nadaje Lwów na fałi ogólnopolskiej rozpocznie się o godz. 21.00 dn. 1.1.1937.

SKÓRKA BANANA.

Dwóch spokojnych obywateli poszli się na tej samej skórcie banana w tym samym miejscu. Działo się to na terenie Towarzystwa Kołofki Podmiejskiej. Obaj kierują sprawę do sądu, żądając od szkodownika. Sytuacja wydawałaby się na pozór identyczna — tym czasem, jak się okazuje, są to dwa wypadki całkowicie odmienne. Dla czego? Odpowiedz znajdziemy słuchając do końca skeczu francuskiego pt. „Skórka banana“ d'Hervilliez w tłumaczeniu i opracowaniu Józefa Czyścickiego, dziś o godz. 22.00.

Serdeczne Życzenia Noworoczne Swej Klienteli zasyla

RADIO - KLINIKA
w Dąbrowie - Górniczej,
Sobieskiego 12, tel. 68-362.

Serdeczne Życzenia Noworoczne składa wszystkim swoim Klientom

Kwiaciarnia i Owocarnia

„ARAUKARIA“
Dąbrowa Gór., 3-go Maja 10.
J. Pieprzykowa.

Serdeczne Życzenia Noworoczne naszym Szanownym Klientom przesyła firma:

JANINA KUDLIKA
Sklep naczyń kuchennych
i szkła
Dąbrowa Gór., 3 Maja 16.

Serdeczne Życzenia Noworoczne przesyła stałym swym Klientom

KSIĄŻNICA ZAGŁĘBIA
Dąbrowa Gór., Sobieskiego 17.

KATOLICKI
MAGAZYN MÓD

Dąbrowa Gór., Sobieskiego 7

poleca na sezon bieżący duży wybór gustownych kapeluszy

EMILIA ŚLIWOWA.

Niezbędny pomocnik

Oszczędność to hasło naszej epoki, wypisane wielkimi zgłoskami na tablicy przykazań zarówno życia zbiorowego jak i jednostkowego.

W dzisiejszej epoce rekordów szybkości jest wartością pierwszorzędnej wagi. Nie nadąży w ogólnym wyścigu życia ten kto chciałby się wlec tanią tryczką, pod czas gdy inni używają auta, czy samolotu, kto zużywa kilka godzin na to, co inni za latwią za parę minut.

A jaki jest najszybszy pomocnik nowoczesnego człowieka w tej oszczędności czasu jedyny, który z błyskawiczną szybkością zamienia w czyn jego każdą myśl pozwala na wyzyskanie każdej koniunktury.

Takim pomocnikiem i wypróbowanym środkiem jest właśnie niewątpliwie — telefon.

Chcąc więc zapewnić szerokim sferom Dąbrowskiego szybkie i dokładne załatwienie spraw, państwowe przedsiębiorstwo Polska Poczta, Telegraf i Telefon, jak już pisaliśmy uruchomiło automatyczną okręgową sieć telefoniczną Zagłębia Dąbrowskiego, obejmującą centrale automatyczne w Sosnowcu, Będzinie i Dąbrowie oraz centrale ręczne w Zątkowicach, Strzemieszycach, Sławkowie i Kazimierzu. Automatów telefonicznych w Zagłębiu jest już 20. Między Zagłębiem a Katowicami może się odbywać jednocześnie 45 rozmów.

Ruch telefoniczny w Zagłębiu jest duży z racji tej podwojonej liczby przewodów z Będzinem, Dąbrową, Strzemieszycami i Kazimierzem, aby abonent mógł otrzymać szybkie połączenie. Ulepszenia, wprowadzone przez automatyzację telefonów są naprawdę b. duże. Obecnie połączenie trwa zaledwie 30 sekund, podczas kiedy dawniej trwało znacznie dłużej.

Dużym udogodnieniem dla abonentów jest zegarynka, dająca dokładny czas.

To też nie dziwno, iż przy takich udogodnieniach liczba posiadaczy aparatów telefonicznych z każdym dniem stale wzrasta.

Superheterodyna
PHILIPS 456A
BRZMI JEDNAK LEPIEJ
gdyż jest
STEREOFONICZNA

Demonstracje i sprzedaż na raty w firmie:

J. GOLDFELD, Będzin, Kołtątaja 39

Stala obelma techniczna.

Co i ile wybudowano
w minionym 1936 r.

Tegoroczny sezon budowlany ze względu na stale sprzyjającą pogodą jeszcze rwa. Dane statystyczne za ub. jedenaście miesięcy wykazują, że tegoroczny ruch budowlany w porównaniu z rokiem ubiegłym był daleko bardziej ożywiony, niż się tego spodziewano.

O ile chodzi o Będzin to w roku minionym wybudowano 86 nowych domów o 129 mieszkaniach i 444 izbach.

W roku ub. wybudowanych było tylko 62 domy o 87 mieszkaniach. Do kolekcji nowowybudowanych domów należy zaliczyć dwa domy pięciopiętrowe i gmach szkolny, który jest już na ukończeniu.

W Dąbrowie miejski wydział bu-

dowlany otrzymał 137 zgłoszeń na budowę domów.

Wzrost ostatniego obliczenia w roku bieżącym przybyło Dąbrowie 280 izb. Siedemdziesiąt pięć procent wybudowanych budynków są to domki parterowe — przeważnie dwuizbowe.

Większość małych domków wybudowali górnicy, którzy otrzymali odprawy z Kasy Brackiej. Pięciopiętrowe domy wybudowano zaledwie kilka w centrum miasta.

Wzmożenie ruchu budowlanego spowodowane zostało szukaniem dla kapitału rentownych lokat. Przyczyniły się też do tego daleko idące ulgi podatkowe. Kredyty ze źródeł publicznych odgrywały w roku bieżącym w nasileniu ruchu budowlanego stosunkowo małą rolę.

Intensywna działalność

Komitetu pomocy biednym w Czeladzi

Komitet niesienia pomocy bezrobotnym biednym w Czeladzi, wzorem lat ubiegłych w bież. roku przeprowadza akcje zaopatrzenia biednych dzieci szkół powszechnych w obuwiu i odzież. Do tego czasu rozdano 160 par obuwiu, 30 ubrań i 27 sukienek. Akcja zaopatrzenia trwa nadal. Na okres świąt czynny wydano dzieciom po pół kg. cukru i pół kg. słodkie, bułki. Poza tym komitet dożywia około 430 dzieci szkół powszechnych w ciągu całego roku. Fundusze na wyżej wymieniony cel komitet uzyskał z ofiar. Z wydatną pomocą przyszło Tow. Górniczo-Przemysłowe Saturn, składając dar barbarki w kwocie zł. 650 — na akcje dla najbiedniejszych dzieci. Komitet niesienia pomocy bezrobotnym i biednym w Cze-

ladzi opiera wogóle swą działalność na stałej dotacji Tow. Saturn, która wynosi miesięcznie ponad 1100 zł. Tyleż wynosi składki miesięczne na rzecz Komitetu od Dyrekcji, urzędników i robotników Tow. Zarządu m. Czeladzi i fabryki „Jezelów“ wpływa miesięcznie około 500 zł.

Komitet poza dożywianiem dzieci prowadzi kuchnię dla bezrobotnych, gdzie wydaje się obecnie średnio 400 omiadów dziennie. Komitet za naszym pośrednictwem składa wszystkim ofiarodawcom najlepsze życzenia Noworoczne oraz serdeczne podziękowania wszystkim instytucjom i organizacjom, które przyczyniają się do łagodzenia biedy i niedoli wśród działwy szkolnej oraz mieszkańców m. Czeladzi.

Specjalny pistolet będziński

Ciekawostki z posiedzenia rady miejskiej

Onegdajsze posiedzenie rady miejskiej w Będzinie odbyło się w atmosferze nieco podnieconej. Złożyła się na to przede wszystkim sprawa nowego statutu, dotyczącego uboju rytualnego zwierząt w rzeźni miejskiej oraz sprawa nabycia drogi licytacji, budynku wraz z placem po b. piekarni spółdzielczej na kol. Mrowce w Będzinie.

Dyskusja w sprawie opłat od uboju rytualnego oraz w sprawie statutu oplat za urzędowe badanie zwierząt rzeźnych trwała zgorą godzinę.

Wniosek magistratu zgłoszony na radę opiewał, aby opłata za ubój rytualny wynosiła 5 zł. i 4 zł. za zwykły.

Ławnik Łaskowski domagał się, aby opłaty za ubój rytualny podwyższyć, motywując to tym, że o ile żydzi chcą utrzymać w dalszym ciągu swe ceremonie przy uboju zwierząt niechaj za to płacą, gdyż czynności te związane są z dużymi kosztami. Obecnie ubój w rzeźni ma być dokonywany za pomocą specjalnego pistoletu, względnie w przyszłości za pomocą elektryczności.

Na temat uboju rytualnego zacięta dyskusja z ławnikiem Łaskowskim i radnym Wacławikiem prowadzili ławnik Rubulicht i radni Weinzieher, Grunwald, Goldszajn i Zilberberg. — Szczegółowych wyjaśnień w tej sprawie udzielał przewodniczący rady w zastępstwie chorego prez. Izdoreczyka, wiceprez. T. Goc oraz dyr. Błaziejewicz.

Długotrwała i miejscami bardzo wdnista dyskusja skończyła się tym, że przy głosowaniu większością głosów przeszedł wniosek magistratu.

Wiele czasu zajęła pp. radnym sprawa nabycia drogi licytacji domu po b. piekarni mechanicznej, założonej przez grono miejscowych piekarzy. — Magistrat również wydał wówczas na otwarcie takiej piekarni 4000 zł., lokując tę sumę na czwartym numerze hipoteki. Na pierwszym numerze hipoteki znajduje się 35 tys. zł. pożyczki, udzielonej przez Pol. Zakłady Przem. Cynkowego w Będzinie. Drugie miejsce hipoteczne (12 tys. zł.) zajmuje likwidujący się obecnie Żydowski Bank Spółdzielczy. Magistrat, chcąc uratować swoją należność, nabył pierwszą hipotekę, wyrażającą się sumą 35 tys. zł. tylko za 15 tys. zł. W ten sposób magistrat będzie mógł całą posesję wraz z placem nabyć (po opłaceniu kosztów licytacji) za 25 tys. zł. Transakcja handlowa b. korzystna.

Budynok ten po gruntownym remoncie przebudowany zostanie na szkołę powszechną.

Wniosek w tej sprawie rada większością głosów odrzuciła uchwalając wniosek magistratu.

Następnie nac. Lengas referował sprawę zmian terytorialnych m. Będzina. W tych dniach odbyła się w tych sprawach konferencja pomiędzy magistratami Będzina i Sosnowca.

Magistrat będziński domagał się o przyłączenie do swoich granic miasta: ul. Chemicznej. (Obecnie domy należą

do magistratu w Sosnowcu, ulica zaś do Będzina). wyspy Zagórskiej, kol. Wapienników i t. zw. „Octowni“.

Magistrat sosnowiecki zgodził się tylko na oddanie Będzinowi ul. Chemicznej, wraz z terenami gruntowymi należącymi do Okr. Elektrowni Zagł. Dąbrowskiego.

Dał uchwaloną dodatki komunalne do kilku podatków państwowych.

Omawiano również sprawę, mających być przeprowadzonych inwestycji w rzeźni miejskiej.

Na wstępie posiedzenia uczczono pamięć zmarłego radnego Grosmana.

Na miejsce Grosmana wchodził do rady p. Klajman. Nacz. K. Lengas odczytał również reskrypt p. wojewody zatwierdzający wybór p. T. Goca na wiceprezydenta m. Będzina na okres 10 lat.

W wolnych wnioskach klub radnych PPS. zgłosił nagły wniosek w sprawie podatku specjalnego, pobieranego od pracowników miejskich. Wniosek ten opiewa, aby podatek ten został zupełnie skasowany i potrącone już sumy zostały pracownikom miejskim zwrócone. Wniosek ten został przekazany do rozpatrzenia zarządowi miasta.

Życzenia Noworoczne Sz. Klienteli i Sympatykom przesyła

W. DRABIK
SKLEP KOL. SPOŻYWCZY
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 5, tel. 61.685

Dziś w Kinie „Zagłębie“ wielki poranek

z filmu „BĘDZIE LEPIEJ“

z udziałem humorystów Lwowskiej Fali:

SZCZEPKO, TONKO i PAN STRONC.

Początek o godz. 11.30,

Ceny miejsc od 25 gr.

Wiadomości bieżące

Piątek 1 Styczeń
Dziś: Nowy Rok
Jutro: Makarego
Wschód słońca: 7.35
Zachód słońca: 3.30

Wszystkim naszym Czytelnikom i Przyjaciółom naszego pisma przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia „DOSIEGO ROKU“
REDAKCJA.

OD WYDAWNICTWA.

Do dzisiejszego numeru „Expresu Zagłębia“ dołączamy kalendarz na rok 1937.

TEATR MIEJSKI
W SOSNOWCU

Dziś o godz. 16.30 ciesząca się wielkim powodzeniem komedia W. Bus - Fekete'go pt. „Pieniądz to nie wszystko“.

Wieczorem o godz. 20.30 przebojowa komedia muzyczna R. Benatzky'ego p. t. „Kozłozna dziewczyna“.

Kasa czynna od 11—13 i od 15. Telefon kasy 61396.

Jasełka Polskie
W SOSNOWCU.

Kolo Grodzkie Związku Podoficerów Rezerwy w Sosnowcu na żądanie publiczności odegra jeszcze 2 krotnie „Jasełka Polskie“. Przedstawienia odbędą się w Nowy Rok dnia 1 stycznia 1937 r. w sali do nau Katolickiego, przy ul. Prez. Mościckiego 15, punktualnie o godzinie 3 po południu i o godz. 7 wieczorem.

Należy zaznaczyć, że wspomniane „Jasełka“ ze względu na ich wysoki poziom zapowiadają się b. interesująco: Kto więc dotychczas „Jasełek“ tych nie miał sposobności zobaczyć, niech skrzyśta z okazji i niech spieszy do domu Katolickiego: Szczegóły w afiszach.

— JASEŁKA. Dziś w sali Ligi Katolickiej w pl. „Schöna“ przy ul. Chemicznej 12 w Sosnowcu sekcja sceniczna Kozłozna Rezerwistów koło Środula odegra „Jasełkę“. Ceny miejsce dla dorosłych od 49 gr. do 75 gr., dla dzieci i młodzieży szkolnej 25 gr. Początek o godz. 16 i o 19.30 Dochód przeznaczony na budowę kościoła w Nowym Sielcu.

Po zgonie ś. p. Ginsberga
ZATRZYMANIE BUCHALTERA.

Jak już donosiliśmy, w związku z samobójstwem inż. Ginsberga, prokurenta firmy Szpigiel i Syn w Sosnowcu oraz treścią listów pozostawionych przez zmarłego władze śledcze prowadzą dochodzenia. Księgi firmy zostały zabrane do zdania przez specjalnego buchaltera oraz na polecenie władz sądowych zatrzymany został buchalter firmy Szpigiel — Halpern.

Szczegóły dochodzeń trzymane są w tajemnicy.

Zajęcie na sankach
A KLUSOWNICY ZBIEGLI.

Jeden z gajowych lasów Sosnowieckiego Towarzystwa, idąc do kościoła, zauważył podejrzanych trzech osobników, jadących sankami w kierunku lasów tego Towarzystwa.

Podczuwając w osobnikach tych klusowników, zawiadomił o swym spostrzeżeniu posterunek policji w Plesławiu. Zarządzone czaty w dwóch punktach, dały wynik pozytywny, bowiem wieczorem na policję i gajowych natknęły się te same sanki, zaprzężone w parę koni z trzema osobnikami z fuzjami.

Na widok policji osobnicy ci zbiegli pod osłoną ciemności do lasu, pozostawiając sanki z kołami na drodze. Na sankach znaleziono 6 zajęcy oraz fuzję.

Po konie zgłosił się na posterunek nauczajtur mieszkaniec wsi Skałbania, gm. Rokitno Szlacheckie (będzińskie) Tadeusz Rudy. Poszlatajmy klusownikami mającymi Roman i Tadeusz Jaworsey z Młynów (pow. będziński).

— ZARZĄD KOŁA ABSOLWENTKÓW Żeńskiej szkoły gospodarczej w Sosnowcu zawiadamia członkinie, że zebranie w sprawie zabawy odbędzie się dnia 4 stycznia o godz. 3 popoł. w lokalu tejże szkoły.

— BACZNOŚĆ PEOWIACY: w dniu 3 stycznia 1937 r. Zarząd Koła Powiatowego organizuje wspólną wycieczkę członków Koła i ich rodzin, do Warsztatów Peowiackich pn. Wspólna Praca, z referatem mecenasa Z. Chmielewskiego. Złóżka w Sosnowcu o godz. 11 rano ul. 1-go Maja 21 Następnie przypominamy, że w dniu 6 stycznia 1937 r. o godz. 16 popoł. w Resursie Dąbrowskiej odbędzie się wspólny oplatek peowiacki członków Koła. Podczas uroczystości wygłosi referat o POW, Jau Rafał Kamiński.

Wszystkim miłym bywalcem z okazji Nowego Roku życzą wszystkiego najlepszego

SZCZERKOWIE.

JW Panu Dr. NASIŁOWSKIE MU za wyratowanie naszego dziecka z ciężkiej choroby składamy tą drogą serdeczne podziękowanie i życzymy szczęśliwego Nowego Roku

Wilkowie

Sosnowiec, Robotnicza 17

Szczęśliwego Nowego Roku życzy swoim Szanownym Odbiorcom

Józef Golufeld

Pierwsze Będzińskie Biuro Instalacyjno-Techniczne

BĘDZIN, Kollątaja 39.

Wszystkim naszym Sz. Klientom życzymy szczęśliwego i pomyślnego Nowego Roku

„STADION“

Sosnowiec, 3-go Maja 29
Tel. 6.30-53.

Zabawa karnawałowa dziennikarzy

Wyznaczona na dzień 10 stycznia r. o godz. 17-ej, będzie jedną z największych atrakcyj tegorocznego karnawału. Miejscem zabawy będą salony recepcyjne Sejmu Śląskiego i Urzędu Wojewódzkiego.

Wpisy na listę zaproszeń przyjmują redakcje: Polskiej Agencji Telegraficznej Katowice, 3-go Maja 34 (tel. 305.65), „Polski Zachodniej“, Katowice, ul. Batorego str. 4, (tel. 337.67), miejskiego oddziału „Poloni“, Katowice, Mariacka 13 (tel. 506.21), Ilustrowanego Kuriera Codziennego, Katowice, ul. Mariacka 13 (tel. 306.53), „Expresu Ilustrowanego“, Katowice, ul. Piastowska 9 (tel. 633.08 i „Expres Zagłębia“ Sosnowiec, ul. Teatralna 1-a (tel. 616.92).

Wieczór popisów artystycznych
W GOLONOGU.

W ub. niedzielę sekcja sceniczna Podoficerów w Golonogu urządziła „Wieczór popisów artystycznych“. Program tego „Wieczoru“ wypełniły popisy chóru pod batutą p. Broła, inscenizacje, utwory sceniczne oraz monologi przygotowane przez p. Lorensa. Program był starannie dobrany i opracowany. Wykonawcy zdradzali duże zdolności artystyczne. Szczególnie dobrą grą wyróżniali się: p. Czechówna i Sochacka oraz Bochenek, Płonka i Niemczyk.

Nadmienić należy, że sekcja ta może odegrać dużą rolę w życiu wsi, gdyż dotąd Golonóg nie posiada żadnego teatru, lub kina.

Kradzież wieprza

Nieznani sprawcy włamali się do chlewa p. Kotulskiego w Wojkowicach Kozłozna skradli wieprza wartości 120 zł. Złodzieje po uszkodzeniu zamknięcia wieprza półwiartowali i z łupem udali się do swych melin. Energetyczne śledztwo policji doprowadziło jednak do wykrycia sprawców kradzieży. Okazało się, że wieprza skradli dwaj złodzieje grodzieccy: Sprząk i Redel.

Sąd grodzki w Czeladzi obu złodziei skazał po półtora roku więzienia.

Najserdeczniejsze życzenia Noworoczne przesyła Szanownej Klienteli

A. PLACKÓWNA

Sklep materiałów piśmiennych
Modrzejowska, „Hale Rozwoju“

Życzenia Noworoczne Szan. Klienteli przesyła

JÓZEF SCHABOWSKI

Dąbrowa, Sobieskiego 10.

Z gimn. kupieckiego w SOSNOWCU.

Niedawno, bo w czerwcu ub. r., otrzymał Zarząd Stowarzyszenia Kupców Polskich w Sosnowcu koncesję i pismo z kuratorium zalecające otwarcie gimnazjum kupieckiego w nadchodzącym roku szkolnym. Z uznaniem należy podkreślić intensywną działalność zarządu Stowarzyszenia jeśli się zważy, że w chwili otrzymania koncesji nie było ani lokalu, ani urządzeń ani żadnych pomocy naukowych, a tu już 1 września należało rozpocząć rok szkolny. Wszystko jednak zostało na czas przygotowane i sprawdzona się mało popularna myśl „cieciec — to móć”. Od człowieka wiele zależy, a zdecydowane stanowisko grupy osób potrafi zawsze doprowadzić swą pracę do pozytywnych rezultatów.

A jeśli ktoś choćby zdaleka zainteresował się nową placówką, musi stwierdzić, że nazwa jej w pełnym brzmieniu nie jest fikcją, etykietą szlachecką, jak to często bywa. Gimnazjum zostało nie tylko założone przez Stowarzyszenie Kupców Polskich w Sosnowcu, ale cieszy się ciągłą i troskliwą opieką ze strony tej organizacji.

Dotychczasowe chrześcijańskie kupiectwo miejscowe w osobach p. prezesa Garlińskiego i członków zarządu pp. inż. Czarneckiego, Kucharskiego i Strzeleckiego interesują się żywo szkołą.

Obecnością swą na uroczystości otwarcia gimnazjum, na poranku w dniu „Święta Niepodległości” i ostatnio na „Oplatku” urządzonego przez samorząd uczniowski dali dowód, że czują się nie tylko założycielami szkoły, ale współwychowawcami uczniów. Najlepszym dowodem szczerzej troski o dobro młodzieży jest zainteresowanie się warunkami życia uczniów i wydatna pomoc materialna dla niezamożnych wychowanków gimnazjum. Biblioteka szkolna zawdzięcza również cały szereg książek ofiarności członków zarządu Stowarzyszenia Kupców.

Ludzie, którzy tak zajmują swe obowiązki względem szkoły dają najlepszy dowód, że nie patrzą na świat wyłącznie przez pryzmat własnych interesów, że obchodzi ich dobro ogółu, że waleczą o przyszłość gospodarstwa Polski.

Szczęście Boże wszystkim, którzy tę pracę podjęli.

Z ZAWIERCIA.

(z) NOWOROCZNE ŻYCZENIA. Dziś o godzinie 1 w południe w gabinecie władcy starosta Zagórski przyjmować będzie życzenia noworoczne dla Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu.

Samobójstwo listonosza z Niwki

ZASTRZELIŁ SIĘ SŁUŻBOWYM REWOLWEREM.

Wczoraj rano niedaleko b. kopalni „Orion” na Dębowej Górze w Sosnowcu znaleziono zwłoki jakiegoś młodego mężczyzny obok zaś leżał rewolwer. Ustalono, że jest to 20-letni Stefan Płociński z Niwki, listonosz miejscowej agencji pocztowej.

Płociński zaniedbywał się w

swych obowiązkach służbowych. Często się upijał, przetrzymywał listy i przesyłki. W związku z tym wymówiono mu pracę, co wpłynęło na niego deprymująco.

Onegdaj wieczorem Płociński na terenach b. kopalni „Orion” zastrzelił się służbowym rewolwerem.

Nauka na przyszłość

Trzy razy po sto tysięcy złotych, stanowiących głównie wygrane, wylosowano w ciągnięciu trzeciej klasy trzydziestej siódmej Loterii Państwowej. Właściciela ni poszczególnych ćwiartek szczęśliwych numerów: 184737, 102442 i 4385 są mieszkańcy Warszawy, Łodzi, Gniezna i Radomia, w tej liczbie — dwóch porażników armii polskiej, cztery panie, grono pracowników kolejowych w Gnieźnie itd.

Poniżej podajemy podobiznę właściciela jednej

z ćwiartek nr 184737, porucznika St. z 21 pułku piechoty. Dodać należy, iż dnia

poprzedniego na inny numer, którego ćwiartkę posiadał porucznik St. padła wygrana 20.000 zł. Widocznie fortuna upodobała go sobie specjalnie.

W Gnieźnie z inicjatywy pp. Stefana Pinkowskiego, pracującego w jednym z młynów Romana Frejdyka, handlowca i Katarzyny Gawlakowej, grono złożone z 35 osób, nabyło wspólnie 17 ćwiartek rozmaitych losów. Już w drugiej klasie dopiśło im powodzenie, bo na wszystkie te ćwiartki padły małe wygrane, ale w klasie 3 tej szczęście specjalnie uśmiechnęło się do nich, gdyż są w posiadaniu ćwiartki nr. 4385, na którą padła wygrana 100.000 złotych.

Przykroś natomiast spotkała inną osobę, która grała w pierwszej klasie na nr. 4385. Zrażona tym, że w tej klasie na ów numer nie padło — zaprzestała ona dalszej gry i w ten sposób niepotrzebnie straciła 20.000 zł., jakie otrzymałaby za swą ćwiartkę w trzeciej klasie.

Stąd oczywiście nauka: nie należy zrażać się chwilowym niepowodzeniem, bo nigdy nie wiadomo, co nam przyszłość przyniesie. Przeciwnie — tylko wytrwałość zapewni nam może uwiecznienie naszych wysiłków pożądanymi wynikami.

Wotum nieufności DLA WÓJTY W ŁAZACH.

Na przedsięwziętym zebraniu rady gminy Rokitno — Słacheckie uchwalono E. Chrzaszczowi. Z wnioskiem głosów 13 wotum nieufności wójtowi tej gminy porządku zaś dwóch wstrzymało się od głosowania.

Wśród zarzutów, podnoszonych przeciwko p. Chrzaszczowi, na pierwsze miejsce wysunięto niedomagania natury organizacyjnej oraz sprawy, poruszone swego czasu w krytycznych artykułach miejscowej prasy.

Na zebraniu obecny był sekretarz sejmiku p. Małanowicz. Uchwale, wyrażająco wotum nieufności p. wójtowi przesłano do starostwa w Zawierciu.

(z) WYKONANIE PRELIMINARZA BUDŻETOWEGO. Tegoroczny preliminarz budżetowy Powiatowego Związku Samorządowego po stronie dochodów przewidywał sumę zł. 462.351. Przepuszczano, że do dnia 30 listopada wpłynęło zł. 306.234, tymczasem wpłynęło zł. 294.221.

Po stronie wpływów nadzwyczajnych preliminowano zł. 205.264, otrzymano zł. 268.610. Na sumę tę składała się wyłącznie dotacja Funduszu Pracy, przeznaczone na budowę dróg, a tym samym na zatrudnienie bezrobotnych. Zauważyć należy, że prawie wszystkie podatki dopisały w całości, z wyjątkiem jedynie dodatku do państwowego podatku od nieruchomości. Dotychczasowe wykonanie budżetu po stronie dochodowej uznać należy za pomyślne.

antoni marczyński

straszna przygoda

powieść sensacyjna

69.

Witold podszedł do okna, wyjrzał, zaklął, jak mógł najordynarniej. Bo wtem przy motocykla stał Michał Bolton i uśmiechnięty zwycięsko, słał mu dłonią palisy.

— Trzymać go! Łapać! Zamknąć bramę!

Michał przegazował motor, zaglądnijając w ten sposób okrzyki Witolda, po tym wskoczył na siodełko i ruszył w drogę.

— Brama! Brama! Złodziej ucieka! Łapać! — ryczał Witold, patrząc z bezsilną wściekłością na ucieczkę swojego więźnia. Byłby do niego strzeżił z przyjemnością, ale rewolwer zaczął mu się, jak na złość. — Żeby tu był telefon! Psiakrrrrrew, żeby tu był telefon!

Ala telefonu nie było w jeleniowickim pałacu, nie można więc było liczyć ani na to, że w mieście policja zastąpi drogę zbiegowi. Michał Bolton mógł zmykać bez obawy i czynił to właśnie...

ROZDZIAŁ XXIX.

Dopiero po południu powrócił Witold z miasta wraz z inspektorem Huberem, który przede wszystkim odwiedził Irenę. Wyprosił z jej pokoju Elżbietę Reyową, chcąc z „poszkodowaną” pomówić konieczne w cztery oczy. Rozmowa ta trwała przeszło godzinę, a kiedy pani Elżbieta weszła znów do swojej pacjentki, stwierdziła zdumiewającą poprawę w jej wyglądzie i humorze.

— Widzisz, kochanie, jak moje ziółka pomogły! — cieszyła się.

Irena przyznała jej rację i zaczęła pod niebiosa wychwalać skuteczność owych ziółek, z których odwar do ostatniej kropli... wylała za okno. Czyż miała „najlepszą” z ciotek po zjawieniu złudzeń i przyjemności? Nie... A zresztą Huber, przyrzekając jej, że Józef Moll zostanie uwolniony najpóźniej jutro, wyraźnie zażądał, aby o tym narazie nie mówiła nikomu. Więc w duchu przeżywała Irena swoją wielką radość z powodu zapewnionej i rychłej rehabilitacji ukochanego brata, natomiast zająca pani El-

żbieta triumfowała głośno z powodu swoich ziółek...

A tymczasem Huber musiał przetrzymać huraganowy ogień pytań, jakimi go bombardowała para Doraziłów i zgrana czwórka Dornów. Przetrzymał go jednak i wszelkie ataki ciekawości ludzkiej odparł zwycięsko — Po kolacji wyjaśnię wam wszystko — powtarzał.

— Czemu dopiero po kolacji?

— Bo mówienie przy pustym żołądku ogromnie mnie wyczerpuje. Jak łaskawe panie zapewne wiedzą, jestem bardzo wątłej kompleksji. — Tu jowialny olbrzym zgarbił pociesznie swoją atletyczną sylwetkę i zakasłał. — O, nasz kochany pan administrator — Z wyciągniętą ręką pośpieszył przeciw Marskiemu, który właśnie wkroczył do hallu w towarzystwie Henryka Peschela i co przedewszystkiem z nimi w rozmowę, aby uniknąć dalszego nagabywania ze strony natrętnie ciekawych kobiet. — Jakże tam postępuje praca przy inwentarzu spadkowym, drogi magistrze?

— Ja swoją robotę właściwie już ukończyłem, a to dzięki pomocy pana Marskiego.

— A u kochanego pana, co słychać? Jak tam roboty w polu?

— Ach, niech pan lepiej nie pyta — westchnął Marski, wskazawszy w stronę okna — czy wogóle można coś robić przy takiej pogodzie!

Obydwaj byli przemoczeni, zziębnięci i rozmowa urwała się po pier-

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Piątek 1 stycznia.
8.00 Sygnał czasu. 8.03 Muzyka w wyk. Zespołu Pawła Rynasa. 8.50 Dziennik poranny. 9.00 Nabożeństwo. 10.20 Programy lokalne. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Koncert rozrywkowy. 13.00. Monolog noworoczny. 14.00 Programy lokalne. 14.30 Audycja dla dzieci. 15.00 Świętych Pańskich Kalendarz. 15.15 Polska Kapela Ludowa. 16.20 Rozmowa z chorymi. 16.30 Teatr Wyobraźni. 17.00 Programy lokalne. 17.30 Koncert ork. 18.00 Zaczęliśmy nowy rok. 18.15 Koncert. 18.45 Programy lokalne. 19.35 Koncert solistów. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Wspomnienia z dawnych lat. 22.00 Skóra z banana. 22.30 Programy lokalne.

KATOWICE.

Piątek 1 stycznia.
6.00 Sygnał czasu. 6.03 Płyty. 10.30 Płyty. 14.00 Koncert reklamowy. 14.02 Fran kowe święta. 17.00 Płyty. 18.45 Program na jutro. 18.50 Opera Carmen z płyt.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Sobota 2 stycznia.
5.30 Koleda. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka z płyt. 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Programy lokalne. 11.57 Sygnał czasu. 12.03. Programy lokalne. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 Programy lokalne. 13.00 Przerwa. 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Programy lokalne. 16.15 Koncert ork. 17.00 Nabożeństwo. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.20 Programy lokalne. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Na Nowy Rok. 19.30 Koncert wieczorny. 20.20 Nowości literackie. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Muzyka taneczna. 22.00 Kasjer Pilecki wesołe słuch. 22.30 Programy lokalne.

Lokal przemysłowy

w śródmieściu

200—250 m. kw. powierzchni potrzebny zaraz.

Oferty składać do adm. „Expressu Zagłębia” pod „Przedsiębiorstwo”.

Ratujmy bezrobotnych od zimy i głodu. Ofiary pieniężne składać należy na Konto PKO Nr. 70.200 Pomoc Zimowa. Ofiary w naturze w miejscowym Komitecie.

wszych zdaniach, a Dornowie i Doraziłowie już krążyli w pobliżu.

— Rany gorzkie — jęknął Huber, widząc, co się święci — przyjaciele moi, gadajcie o czym chcecie, tylko wciąż gadajcie — prosił szeptem — naczaj te baby nie dadzą mi żyć. Żeby nie ta przeklęta słońca, to byłbym zwał stąd zaraz... A może jednak zwiąć, co?

Marski odradzał, Peschel oświadczył, że zastosuje się do Hubera:

— Jeśli pan chce jechać, to zabiorę się z panem, jeżeli woli pan tu pozostać na noc, pozostanę również; mnie wszystko jedno.

— To mi kompan!.. No, skoro tak, to chyba zostaniemy, tylko, panie Marski... tytko, żeby kolacja była godna roboty, jaka mnie ta czeka.

— Co to za robota, inspektorze?

— Straszna! Zaspakajanie babskiej ciekawości...

Przy kolacji zespół Dornów — Doraziłów przypuścił szturm generalny.

— Niechże nam pan inspektor powie przynajmniej to, czy ten lotr Michał Bolton już siedzi pod kluczem — nalegała Julia.

— Może już siedzi, nie wiem; sam zekam na wiadomości...

W dziesięć minut później stangrot Mateusz oznajmił przybycie posterunkowego z telegramem do pana inspektora. Tekst depechy musiał być nie długi, gdyż Hubebr tylko okiem nafi rzucił, uśmiechnął się i schował telegram do kieszeni.

d. c. n.

Granatowa armia na bezrobotnych w woj. kielekim

Kampania, jaka się nieustannie toczy na odcinku walki z klęską bezrobocia i nędzy zawiera w swych poszczególnych fazach wysiłku całego społeczeństwa odruchy tak wielkie i szczerze, a zarazem tak skromne i mało komu znane, że ich ujawnienie i złożenie należytego hołdu owym bohaterom wielkiej sprawy staje się prośbą miłą i wdzięcznym obowiązkiem prasy.

W trwającej obecnie akcji niesienia pomocy bezrobotnym wysunął się m. in. na czoło walki z nędzą granatowy symbol ładu — policjant polski.

I nigdzie na całym obszarze kraju ofiarność i wydutność tej pracy policjanta nie odznacza się tak piękną i wzruszającą wymową faktów jak na terenie województwa kieleckiego. Akcją tą kieruje inspektor Piątkiewicz, popularny i najbardziej może w Kielcach lubiany „granatowy” przyjaciel dzieci. Umiejętnie prowadzona przez pana inspektora akcja obejmuje dosłownie cały obszar wojew. kieleckiego, dociera wszędzie gdzie tylko głód i nędza atakują biedne masy.

Akcja dożywiania obejmuje jak 1000 dzieci. Dożywianie prowadzone dotychczas zasięgiem swym ponad

jest przy jednostkach policyjnych we wszystkich ośrodkach województwa kieleckiego. Na fundusze na ten cel składają się jedynie dobrowolne składki ofiarowywane przez ogół policjantów. Niezależnie od akcji prowadzonej we własnym zakresie policja współpracuje z komitetami miejscowymi. W pow. stopnickim policjanci wchodzi w skład 5-ciu komitetów lokalnych. W pow. włoszczowskim w skład 6-ciu komitetów. W pow. opoczyńskim Komendant Powiatowy przewodniczy sekcji gospodarczej ogólnego komitetu. Poza akcją dożywiania, jaka jest w toku, ostatnio policja w Częstochowie rozdała odzież zebraną wśród policjantów, w Opocznie Rodzina Policyjna zakwasła 2000 klg. kapusty celem rozdania biednym, w Końskich Rodzina Policyjna oddarowała odzież około 30 dzieci bezrobotnych; w Koźmierzach prowadzona jest przez Rodzinę Policyjną zbiórka odzieży. W Wierzbniku, Opocznie i Sandomierzu policja zorganizowała w tygodniu świątecznym jednorazowe rozdawnictwo produktów biednym na kwotę 300 zł.

Tak oto składa swój egzamin dojrzałości obywatelskiej policjant polski.

Uszanuj nieboszczyka!

Katastrofa miała przebieg następujący. Pan Cyper jechał z żoną do Kuluszek i wyszedł na korytarz, żeby trochę odetchnąć. Ujrawszy w oknie przy drzwiach młodą niewiastę, podszedł do niej i, żeby coś powiedzieć, powiedział:

— Ładna pogoda, co?

— Owszem, zgodziła się niewiasta.

Słowo „owszem” pan Cyper zrozumiał nie tylko na korzyść pogody, ale i na swoją i, pod pretekstem wyjrzenia przez okno oparł się o samotną pasażerkę.

Wtedy właśnie nastąpiła katastrofa. Drzwi się otworzyły i pan Cyper razem z niewiastą wyleciał z pędzącego pociągu! O stopnie na szczęście nie zawadzili. Ruwni na nasyp kolejowy i po nasypie zsunęli się na dół.

Przez chwilę leżeli oszołomieni. Pierwszy ocknął się pan Cyper.

— Gdzie ja jestem? — mruknął. — Na tym, czy na tamtym świecie? Czy ja jestem ja, czy jestem mój nieboszczyk.

Rozzejrzał się dookoła, żeby stwierdzić, czy jeszcze żyje, czy już umarł.

— Sie zabilem, stwierdził pan Cyper i tracił swoją towarzyszkę.

— Koleżanko nieboszczko! Jak się czujeście?

Niewiasta otworzyła oczy.

— Gdzie my jesteśmy?

— Na tamtym świecie — wypaścił pan Cyper. — Tylko nie wiem w jakiej dzielnicy. Czy w raj, czy w piekło?

— O pan wygaduje? — przestraszyła

się niewiasta. — Przecież my rozmawiamy!

— My? Jakie „my”. Nas już nie ma! To są nasze dusze.

— Plecie pan głupstwa!

— Głupstwa? A co paniby chciała? Wsiadła z pędzącego pociągu i żyje? Jeszcze nie ma tak dobrze! Ale nie przejmuj się pan! Nie ma czego żałować. To całe życie nie było nic wartości!

Towarzyszka pana Cypera przyjrzała mu się uważnie.

— Pan się pewno uderzył w głowę.

— W głowę nie, ale w nogę, owszem. I jestem ciekaw, co robi dusza, jak ja boli nogę? Tu pewno są jakieś dusze doktorów. Trzeba będzie zawołać. Hop, hop!

— Ale nikt się nie odezwał.

— Widzi pani? — westchnął pan Cyper. — Nikogo nie ma. To nie jest to, co u nas. Tu nie ma dancing, tu nie ma kawiarnia, dusza nie pójdzie tańczyć, fękstrota i się włóczy po nocach. Musimy poczekać do rana aż się trawi jakiś anioł.

Towarzyszka pana Cypera machnęła ręką.

— Zostawiłam w wagonie rzeczy — we slichnęła ciężko — co to będzie?

Pan Cyper zaśmiał się ironicznie.

— Nieboszczko! Nie bądźcie dzieckol! Co pania obchodzi rzeczy? Czy pani żyje? Pani jest dusza? A czy duszy potrzebna wależka, potrzebny puder?

Gdy pan Cyper w ten sposób uspokajał swą towarzyszkę, w pociągu zauważono wypadek; zatrzymano pociąg i pochwili tłum pasażerów, z wystraszoną panią Cyperową na czele, znalazł się na mieście.

Pan Cyper spojrzał z wyrzutem na żonę i westchnął ciężko:

— Regina! Nawet na tamten świat ty musisz za mną przylecieć? Uszanuj przy najmniej nieboszczyka.

Kino „Apollo” w Sielcu

Dziś wyświetla Wielki Noworoczny program!

I — GRETA GARBO, FREDRICH MARCH oraz FREDDIE BARTHOLOMEW w najpiękniejszym filmie p. t.

Anna Karenina

II gi film. Sensacja z Henry Hull pt.

Wielkie wydarzenie

Początek o godz. 2. ostatni o g. 8.30. Bilety od 25 gr.

Dziś o godz. 11 WIELKI PORANEK po 10 groszy.

Ofiary

Zamiast powinszowań Franciszek Rajchman z Kazimierza wpłacił zł. 10 na bezrobotnych.

Z OLKUSZA.

(o) OSOBISTE. Z dn. 2 bm. komisarz ziemski pow. olkuskiego p. J. Cieszewski, rozpoczyna 5-tygodniowy urlop wypoczynkowy.

(o) Z OKAZJI 15-LET. PRACY inż. K. Koczko, kierownika wydziału drogowego pow. olkuskiego, pracownicy pow. zarządu drogowego oprócz zadeklarowanych ofiar złożyli dodatkowo na pomoc dla dzieci i młodzież bezrobotną kwotę 25 zł.

(o) ZAMIAST ŻYCZENIOWORÓCZNYCH zebrano dotychczas na listę na zimową pomoc dla bezrobotnych pow. olkuskiego, kwotę zł. 135. Listę ofiar zapoczątkowali pp. starosta Brzostyński i rejent Swołkień wpłatami po 15 zł.

Na boiskach i bieżniach

Kolarzami zagłębiowskimi warto się naprawdę zaopiekować

Stan sportu kolarskiego w Zagłębiu Dąbrowskim jest naprawdę opłakany. — Właściwie istnieją tylko dwie sekcje kolarskie, a mianowicie: Czeladzki KS. i Sosnowieckiej Unii. Kolarze PKS. mało udzielali się w ciągu ubiegłego sezonu, a ostatnio rozeszły się pogłoski, że sekcja PKS. ma być całkowicie zlikwidowana. Tembardziej pogłoska ta zdaje się być prawdziwą, że doskonały kolarz PKS. Ryś rozpoczyna z własną służbą wojskową, a jego kolega klubowy Ociepka opuścił Czeladź, otrzymując posadę poza Zagłębiem. Pozostała więc jedynie sekcja kolarska Unii.

A przecież przed laty kolarstwo w Zagłębiu cieszyło się dużą popularnością. — W Sosnowcu istniało poważne towarzystwo cyklistów, a także samo również w Czeladzi. Niestety w krótkim czasie cały dorobek kolarzy został zmarnowany. Obecnie stwierdzić należy, że zawodnicy pozostają bez żadnej opieki.

Ostatnio w redakcji przeprowadziliśmy ciekawą rozmowę na temat stosunków wśród kolarzy zagłębiowskich ze znanym kolarzem Rysiem oraz b. kierow-

(o) DLA DZIECI GRUŻLIWYCH. Zarząd wojewódzkiego komitetu społecznego w Kielcach zamierza w połowie bieżącego miesiąca uruchomić prewentorium dla około 150 dzieci zagrożonych gruźlicą w Rabsztynie pod Olkuszem. Na razie przyjętych zostanie 75 dzieci na okres 6 do 8 miesięcy, przy czym zgłoszenia przyjmuje bezpośrednio administracja prewentorium w Rabsztynie.

(o) OPIATEK. Katolickie stowarzyszenie młodzieży męskiej w Olkuszu, urządza dzisiaj (Nowy Rok) o godzinie 6 ej popoł. w własnym lokalu przy ul. Mickiewicza tradycyjny opłatek.

ANI JEDNO DZIECKO W POLSCE NIE MOŻE BYĆ GŁODNE.

nikiem sekcji kolarskiej PKS. p. Michałskim. Obaj nasi rozmówcy podkreślali, że kluby nie zwracają uwagi na sekcje kolarskie. Trudno się jest poprosić do prezydenta klubu o urządzenie jakichś zawodów. O wysłaniu zawodników na wyścigi poza teren pobliskiego Śląska wogóle nie ma mowy. Zawodnik z trudem może z klubu wyemigrować pieniądze na startowe. I na tym w najlepszym razie kończy się opieka klubu.

Kolarzami zagłębiowskimi trzeba się zaopiekować. Trzeba też do kolarstwa przyciągnąć masy zwolenników tego sportu. Obecny martwy sezon zimowy pozwoli przecież na obszernie rozważenie tych spraw, tak aby z wiosną kolarze mogli ruszyć do pracy pełną parą. Chodzi jednak o to, jak to uczynić. Może więc przez stworzenie towarzystwa kolarskiego obejmującego całe Zagłębie. W tej sprawie niech więc zabiorą głos czynni kolarze i wszyscy ci, którzy się kolarstwem interesują. Głosy ich chętnie zamieścimy na naszych łamach. Może z tych opinii powstanie realny projekt ożywienia kolarstwa zagłębiowskiego.

00000

Kiel. O. Z. P. N. przeciwko projektowi ORGANIZACYJNYM PZPN.

W ub. śróde w Częstochowie odbyło się zebranie zarządu kiel. OZPN, na którym obecny był prezes podokręgu zagłębiowskiego p. Wł. Wolski.

Na wstępie rad zatwierdzono nowy zarząd podokręgu Zagłębia oraz uchwałę walnego zebrania o przeniesieniu siedziby podokręgu do Sosnowca.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa ustosunkowania się okręgu do projektów organizacyjnych PZPN. Większość członków zarządu wypowiedziała się przeciwko projektom. Na nadzwyczajne walne zebranie PZPN. (3 stycznia) jako delegaci kiel. OZPN. pojedą pp. Wolski i Kanus.

— XX —

× WALNE ZEBRANIE „ZAGŁĘBIA” W niedzielę, dnia 3 stycznia o godzinie

16 w pierwszym terminie, a o godzinie 18.50 w drugim rozpocznie się zwyczajne walne zebranie RKS „Zagłębie” w sali rady miejskiej m. Dąbrowy.

× PING - PONG W BĘDZINIE. Ognegaj w Będzinie odbył się mecz ping-pongowy pomiędzy Zagłębiem (Dąbrowa) a 23 pal. Wygrało Zagłębie w stosunku 5:0.

× MECZ SZACHOWY. Związku Strzeleckiego z Miłowic a OMP. Jedność z Pogoni dał wynik remisowy 7:7. Po szczególe partie były następujące: wygrali J. Sołowski z Wóźniakiem i W. Idziak z Barłochą a remisowali K. Galkowski z Wiśniewskim, Wł. Fajarski z Bieniem i Jelonkiewicz Wł. z Grzywną, a przegrali Fajarski J. z Wawro T. i Szymczyk St. z Papiścem K. Rewanż 17 stycznia 1937 r. w lokalu Zw Strzeleckiego w Miłowicach.

Gwiazdka dla dzieci

W GRODZCU.

W ubiegłą niedzielę z inicjatywy Gminnego Komitetu Pomocy Zimowej Bezrobotnym w Grodźcu, oddarowano 240 dzieci paczkami żywnościowymi, oraz częściowo rzeczami odzieżowymi.

Niezależnie od wpłat na Fundusz Pracy na pomoc zimową bezrobotnym, społeczeństwo grodzieńskie w wydatnej mierze poparło zamierzoną przez Gminny Komitet akcję urzędzenia biednym dzieciom „gwiazdki”.

Do licznie zgromadzonej w sali Domu Strazackiego dziatwy, łącznie z rodzicami przemówił wójt p. Br. Imiolezyk, po czym przedstawiła elki Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i Kola Gospodyń Wiejskich rozdzielili między biednych paczki.

Gminny Komitet pomocy zimowej bezrobotnym wyraża serdeczne podziękowanie wszystkim ofiarodawcom a w szczególności przedstawiłkom Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i Kola Gospodyń Wiejskich, które nie szczędząc przedświątecznego czasu, zajęły się zebraniem tych podarunków.

Kino RIALTO Sosnowiec Warszawska 18

Wspaniała obsada. — Rewelacyjna powieść. — Genialna reżyseria. — Fascynująca CAROLA LOMBARD, ora z niezapomniany Król kobiet WILLIAM POWELL w najlepszej kreacji w swych karierach, w najwspanialszym filmie sezonu osnutym na tle rewelacyjnej powieści Erica Hartscha pt.

Mój Pan Mąż

natchnionej reżyserii GREGORY LACAVA. Największy triumf ekranów Paryża, Londynu, New Yorku i Warszawy.

NADPROGRAM!

NADPROGRAM!

REPORTERZY W WILLI F. SIMPSON W CANNES.

Pocz. I. seansu o 3.00.

W dniu powszednie o 5.30.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA I WYCHOWANIE

Pierwszorzędne

kursy kroju, szycia i modelowania zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty. Dyplomowana mistrzyni z Warszawy Górskiej, Będzin, 1-go Maja 4 m. 44.

ZATWIERDZONE przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Kraków. Prywatne żeńskie kursy kroju, szycia i Modelowania M. NOWAKÓWNY w Sosnowcu, ul. Bracka nr. 2. Zapisy codziennie od 10-13. W programie na rok 1937 nowoczesny krój, szycia i modelowania, nagrodzony za doskonałą i nadzwyczaj dokładną metodę kroju Złotym Medalem w Paryżu, Londynie i Dreźnie.

BEZPŁATNY reklamowy kurs nowoczesnego kroju szycia modelowania pracownia sukien Anna Szelcowska Sosnowiec ul. Wawel 8

DLUGOLETNI żeńskie kursy kroju szycia, modelowania Florentyny Stypulkowskiej, Sosnowiec, Piłsudskiego 30. Krój najnowszy. Wynęca się wszelkich robót krajowych. Zapisy codziennie. Absolwentom świadectwa prawne

ŻEŃSKIE Koncesjonowane kursy kroju, szycia, bielizniarstwa Natalii Stypulkowskiej, Sosnowiec, Piłsudskiego 14, tel. 62-498 Kancelaria przyjmuje zapisy na nowy kurs. Absolwentki po ukończeniu otrzymują świadectwa prawne.

KROJU nowoczesnego wynęcają koncesjonowane kursy Zaborowskiej. Po ukończeniu świadectwa prawne. Dąbrowa, Kościuszki 18, sala Związku Robotników Chrześcijańskich.

KONCESJONOWANE kursy kroju, szycia Zaborowskiej. Krój nowoczesny paryski. Po ukończeniu świadectwa prawne. Sosnowiec, Dąbrowska 1.

POSADY I PRACE

FURMAN za któregoby ktoś potrzebny do rozwożenia octu i soków po sklepach. Wiadomość „Expres Zagłębia“ Dąbrowa.

POTRZEBNA wysnuwaczka hafciarka i pezenica Sosnowiec Narutowicza 20 6hoinacka.

DLUGOLETNI buchalter — bilansista i korespondent poważnych firm poszukuje posady stałej lub dorywczej. Specjalność: prace bilansowe oraz nowoczesne systemy księgowości. Oferty do administracji pod „Buchalter“.

POSZUKUJE posady od nowego roku w charakterze ogrodnika, lokaja, dozorca domu, może być nawyjazd. Porozumieć w tym zakresie chlubne świadectwa. Zgłoszenia nadsyłać proszę do administracji pod „Chlubne“.

KLUSARZ maszynista z długoletnią praktyką na dużej kopalni, da 100 zł. za otrzymanie jakiegokolwiek pracy. Wiadomość „Expres Zagłębia“ Dąbrowa Górn.

PANI lub panienska, otrzyma prace lekka biurowa za wypożyczenie 200 zł. Wiadomość administracja Sosnowiec.

INTRODUGATOR poszukuje zajęcia, pracę praktyczną. Oferty do „Expresu Zagłębia“ pod „Pracowity“.

PRACE stałą biurową lub kasjerki i procent dam za wypożyczenie 2000 lub 2000 zł. Zgłoszenia pod „Praca stała“ do administracji.

LOKALE

POSZUKUJE pokoju umebłowanego z całodziennym utrzymaniem w Będzinie, okolice Kościuski, Chemiczna, Sielecka lub Śródmieście. Zgłoszenia filia Będzin ul. Urzędnik“.

DO wynajęcia pokój z kuchnią 1-sze piętro od zaraz. Sosnowiec Piłsudskiego 38.

POKÓJ umebłowany duży odnajmiej jednej osobie. Wiadomość w administracji.

DO wynajęcia połączycie mieszkanie małe. Sosnowiec, Rudna 21

POKÓJ z kuchnią ładnie wymalowany do wynajęcia zaraz. Sosnowiec, Dolna Srodula 8

DO wynajęcia w gmachu PZZPP. i H. Rz. P. w Sosnowcu, ul. Sienkiewicza nr. 17-a od 1 lutego 1937 r. lokal parterowy o 3 ubikacjach z wszelkimi wygodami, nadający się na biuro, lecznicę, sklep itp. oraz tamże od zaraz garaż. Wiadomość codziennie na miejscu w godzinach od 18 do 20 lub tel. 61302

MIESZKANIE pojedyncze i sklep do wynajęcia tylko zaraz. Ul. Kaliska 29.

DWA pokoje z kuchnią z wygodami na pierwszym piętrze do wynajęcia zaraz. Narutowicza 19.

MIESZKANIA 2 pokoje i kuchni poszukuje na Pogoni. Zgłoszenia do Administracji „Expresu“ pod „Mieszkanie“.

KUPNO I SPRZEDAŻ

„PLAC pod Rudowę położony w okolicy ulic Siennej i Kaczej w Sosnowcu o powierzchni 53 przętów kwadratowych do sprzedania. Wiadomość Sosnowiec ul. Sienkie w'cza nr 17-a codziennie w godzinach od 18 do 20 lub tel. 613-02“.

KUPIE render i ketel maszyny nr 14 z napędem elektrycznym. Oferty nadsyłać. Dąbrowa, Kościuski 45 m. 3.

WYDZIERŻAWIĘ dom mieszkalny ze sklepem oraz zabudowaniami od zaraz w Zagórzu. Wiadomość Sosnowiec Dekieria 5 Zaks.

TANIO byle zaraz sprzedam szafę pokojową mahoń, stół, 4 krzesła fotelikowe, oraz kredens kuchenny wszystko zupełnie nowe. Zgłoszenia Sosnowiec Dolna Srodula 8 m. 2.

OWOCARNIA do sprzedania z towarem lub bez w śródmieściu. Wiadomość w administracji.

SKLEP spożywczy dobry punkt sprzedam z powodu wyjazdu. Wiadomość w administracji „Expresu“.

SPRZEDAM jatkę w rynku punkt bardzo dobry. Wiadomość „Expres“ Dąbrowa.

PIWIARNIA do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość w administracji.

DOSIEGO ROKU! TO PRZECIEŻ OZNACZA ŻYCZENIE, ABYŚ BYŁ WESOŁ I MŁODY, NIECH DROGA ŻYCIA NA GRUDĘ NIE ZBACZA, MIEJ DUŻO ŁADU W DOMU I WYGODY.

CHCESZ DOJŚĆ DO TEGO, SŁUCHAJ DOBREJ RADY, CHYBA NAJLEPSZEJ Z POŚRÓD RAD TYSIĘCY: JEŚLI ROZSADEK MASZ NIE OD PARADY, KUP ELEKTRYCZNYCH NACZYŃ JAK NAJWIĘCEJ.

JAK CZARODZIEJSKĄ ODGONIŁONY ŁASKĄ, ZNIKNIE GOSPOSI NIEJEDEN FRASUNEK, GDY MIEĆ KUCHENKĘ BĘDZIE I ŻELAZKO, NAJMILSZY NA ROK NOWY PODARUNEK.

CZAS PRZESTARZAŁE ODRZUCIĆ NAWYKI, I TO WNET NABYĆ BEZ ZBYTECZNYCH NARAD, CO ELEKTRYCZNE: IMBRYKI, PIECYKI, NO I KONIECZNIE RADIOWY APARAT.

WTEDE BEZ TRUDU I KOSZTÓW OGROMU, W CZYSTOŚCI WIELKIEJ I W ŚWIATEŁ POTOKU, RADOŚNIEJ DOJDZIE DO WASZEGO DOMU NAJSZCZERSZYCH ŻYCZEN GŁOS: DOSIEGO ROKU!

Elektrownia Okręgowa
w Zagłębiu Dąbrowskim, S. A.

KINO „EDEN“

TRIUMFALNY SUKCES
W WARSZAWIE!!

Złotogłosa Jeanette MAC DONALD
i CLARKE GABLE
w emocjonującym konflikcie erotycznym w najromantyczniejszym mieście świata

San
Francisco

Naprawdę — najpotężniejszy film
wszystkich czasów!!! Mistrza reżyserów
W. S. van DYKEA
Trzęsienie ziemi wywołuje uczucie
grozy i daje niezwykłą emocje.

UWAGA!!! Wejście tylko na seanse!
17.30 — 19.30 — 21.30.

KINO „ZAGŁĘBIE“

DZIS

SHIRLEY TEMPLE

Zaprasza wszystkich swoich sympatyków na swój najlepszy film

MOJA
GWIAZDECZKA

NADPROGRAM:

Ciekawa groteska „AMERYKAŃSKIE RADIO“.
POCZĄTEK SEANSÓW: 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

UWAGA: O godzinie 11.30 PORANEK Z filmu:
„BĘDZIE LEPIEJ“

KINO „PALACE“

Dzisiaj

Ulubienica publiczności **Marta Eggerth-Kiepurowa**

W najnowszej węgierskiej operetce p. t.

SKOWRONEK

SKLEP galanteryjny bardzo dobrze prosperujący, egzystujący 15 lat sprzedam. — Sosnowiec, Narutowicza 19.

SPRZEDAM sklep spożywczy z urządzeniem, towarem i mieszkaniami b. tanio. Wyle zaraz z powodu wyjazdu. Zgłoszenia Administracja „Expresu“ w Sosnowcu pod „Kazja“.

Meble

szafy, łóżka, kredensy, stoly, ceny niskie, warunki dogodne. Sosnowiec, Nowopogońska 19. Tomeczyk.

ZAKŁAD odnawiania używanych kurtek skórzanych, kupi kilka kurtek skórzanych starych do celów reklamowych. Sosnowiec, ul. Piłsudskiego nr. 110.

DOBRY prosperujący lokal, nadający się na każdy interes sprzedam w Pałach Targowych. Wiadomość „Expres“ Dąbrowa.

SPRZEDAM nowy wóz Nr 2 pełny. Wiadomość Dąbrowa, Jaworowa, naprzeciw 35
DOM nowy czynszowy, dwa piętra (zeszloroczny), skanalizowany, solidny, sprzedam oraz plac przy Królewskiej 135 przętów w całości lub częściowo. Moniuszki 2 a właściciel.

HARMONIE sprzedam nowa stolicekwa. Robra nie drogo. Czeladź, Nowa 1, Krzyszkowski.

ZGUBIONE DOKUMENTY

SZUBERTOWI ADAMOWI skradzione dowód osobisty kolejowy Nr. 61752 wydany przez Dyrekcję Warszawską, bilet kolejowy i 20 złotych. Uprasza się pieniądze zatrzymać, dowody zwrócić podług adresu

MATRYMONIALNE

NAJKORZYSTNIEJ łączący związki małżeńskie i seperowanych tylko Częstochowa, Dąbrowskiego 11/11 (Informacja zna-czek).

HANDLOWIEC młody poszukuje towarzyski życia, posag skromny. „Expres Zagłębia“ Dąbrowa „Handlowiec“.

RÓŻNE

UPRASZAM tą drogą Sz. Pana Doktora Ingstera o jakakolwiek pracę dla mojego syna, lat 19, mały stracił wzrok, jesteśmy bez środków do życia. Regina Rotter - Dżament, Wiejska 13 m. 4.

W DNIU 31.12. 36 r. 1, 2, 3 stycznia 1937 r. urzadza się SWINOBICIE, na które uprzejmie zaprasza Szanowna Klientele. Z poważaniem Ryszard Szczerek, Mistrz Sztuki Kulinarnej.

POSZUKUJE towarzyski lub współczeki z gotówką od 200 zł. Oferty do Administracji pod „260“.

BIURO Pisania Podań do władz administracyjnych, przenisywania maszynowe Karola Stankiewicza w Sosnowcu ul. 3 Maja 13 m. 1 przy dworca kolejowym obok przystanku autobusowego.

NOWOCZESNA REKLAMA I DEKORACJA. TELEFONU! 62-325 FACHOWE PORADY BEZPŁATNE.

SERDECZNE życzenia Noworoczne składają Szanownej Klienteli firma H. Rogoziński, Dąbrowa, Sobieskiego 7.

SERDECZNE życzenia Noworoczne składają swoim Sz. Klientom Wajnyrb, sklep sukna i futer. Dąbrowa Górnicza

OSTRZEGAM wszystkich Klientów, którzy natyli towar w snłatach ratalnych od Darowskiego Henryka z Dąbrowy, aby zaległych rat mu nie wplacali, gdyż sprawę przeciwko Darowskiemu skierowałam do sądu Stanisława Skowrońska